

๒๐๐๑๐๓

กราบพระ ๕ ครั้ง

คุณแม่ซี อิม โรจนประดิษฐ์

เรียบเรียง

คำปรารภ

๗๕ ๗๖ ๗๗
บนเป็นบทครอบครัวของแม่ ลูกได้มาชวนให้แม่
ไปทำบุญที่โรงพยาบาลสงฆ์ ความจริงแม่ก็เห็นด้วยที่
จะทำบุญกับพระภิกษุบวชไว้ แต่แม่ก็ทำอยู่บ่อย ๆ แล้ว
แม่คิดว่าพิมพ์หนังสือธรรมะแจกจะดีกว่า คงจะเกิดผลกับ
ผู้อ่านบ้าง ขอให้ลูกช่วยเป็นธุระจัดพิมพ์ให้แม่ก็จะม
อานิสต์ถึงลูกด้วย

ปรารภเหตุ

ย้ายมาจากหน้าพระอุโบสถมาอยู่ที่ศาลาทำศพ ตั้งแต่วันที่ ๒๖ พฤศจิกายน ๒๕๑๔ ได้รับความรำคาญอย่างยิ่ง แต่ไม่ใช้รำคาญเกี่ยวกับงานศพ เพราะงานศพพอดเวลาแล้วเขาก็กลับไปกันหมด ถึงเขาจะอยู่ตลอดรุ่งก็เป็นบางครั้งบางคราว แต่ที่พูดนี้เป็นกรรำคาญเล็กๆ ทุกวันตลอดจนถึงผู้ใหญ่ที่เข้ามาเล่นในวัดอยู่ตลอดเวลาจนถึง ๕ ทุ่ม ๖ ทุ่ม ถ้าตอน ๔ โมงเย็นถึง ๖ โมงเย็นก็มีนักเรียนกับข้าราชการ มารวมกันเล่นฟุตบอล ตั้งแต่ ๔๐ คนถึง ๕๐ คน ทุกวันเต็มไปหมด เล่นไปด่าแม่กันไปให้ของลับกันไปทุกคำปาก เสียงสนกันไปหมด แต่ตอนเช้าถึงตอนบ่าย เล่นกีฬาทุกชนิดตลอดจนหมากรุกทั้งเด็กและผู้ใหญ่ เล่นไปกล่าวคำหยาบไป จะหาความสงบไม่ได้เลย กลางคืนกว่าเขาจะเลิกเล่นกันก็ ๕ ทุ่ม ๖ ทุ่ม เพราะเด็กชอบวิ่งเล่นได้จับกันอยู่รอบที่อยู่และทุกหน้าต่าง เขามาเล่นกันคล้ายๆ กับเขาจะเอาความชั่วคราวมาเป็นของดีของเขาเช่นนั้น เราต้องทนต่อเสียงหยาบคายเสียงด่าอยู่ตลอดเวลาทุกวัน เสียง

เหล่านางหม่อมแห่งหัวใจอยู่ตลอดวันจนบ่วัย ๆ อยู่ ๓ เดือน ขณะ
 ทัพวยอยู่ก็ว่าจะแก่เหตุการณ์อย่างไรดี เมื่อพิจารณาแล้วก็
 เห็นว่าควรจะเรียกมาอบรมสั่งสอนดูบ้างเห็นจะดี จะได้อบรม
 และได้เป็นพลเมืองดีของชาติต่อไป ก็พยายามสอนเขาว่า
 คนเราจะตกมีไข้จะดีเพราะมียศมัทพัยและชาติตระกูลสูง จะเป็น
 ผู้ตกตวยการฝึกหัดตนสยของตนให้ดี คือต้องรักษากาย วาจา
 ให้สุภาพ อย่าพูดหยาบคาย อย่ากล่าวคำคำ ใครเขาได้ยินได้
 ฟังเขาเขาก็จะคิดว่า สมบัติเด็ก ๆ ได้มาจากบิดามารดามาก่อน
 แล้วเด็กก็เจ้าเอามาหน้าอายเขา คนเดินไปเดินมาได้ยินเข้าเขา
 ก็คงคิดอย่างนี้ เพราะฉะนั้นจึงพยายามเลิกพูดกันเสียทีต้องคอย
 อบรมเขาอยู่บ่อย ๆ จนเข้าใจความและพอรู้ภาษากันบ้าง อุปมา
 เหมือนเหล็กถึงจะขัดจะถูอย่างไรจนหมดสนิมก็ ผกเดียว สนิมก็
 เกิดอีก เพราะสนิมย่อมเกิดแต่เนื้อในเหล็กนั่นเอง เขาแต่
 พอมาตีเป็นเม็ดเป็นขวาม่าฟันได้ก็ขึงดี แปลว่าพอเข้าใจความ
 กัน แล้วก็บอกเขาว่า พวกเธอทั้งหลายอย่ามาเดินเสียงดังทน
 ฉนั้นจะเขาส่งบบ้าง เมื่อเขารับคำแล้วก็เริ่มเขาส่งบ

ลงมือปราบตน

เริ่มเข้าสงบไม่พูดไม่รับแขกวันพระกลางเดือนทุกเดือน ๆ ละ ๗ วัน ตั้งแต่เดือน มิถุนายน ๒๕๑๕ ถึง เดือน ธันวาคม ๒๕๑๕ รวม ๗ ครั้ง รู้สึกว่าได้รับความสงบสบายขนมาก ก็คิดว่า ต่อไปจะเข้าสงบเดือนละสองครั้งทุกเดือนตลอดชีวิต เข้าวันพระกลางเดือนหนึ่งครั้ง วันพระสิ้นเดือนหนึ่งครั้ง รวมเป็นเดือนละสองครั้ง เริ่มตนแต่เดือนมกราคม ๒๕๑๖ เป็นต้นมาจนถึงเดือน กันยายน ๒๕๑๖ แต่เดือนกันยายนเป็นเดือนเกิด จึงเข้าสงบเป็นพิเศษ ๑๒ วัน เกิดชน ๑๐ คา เดือน ๑๐ ก็เข้าสงบชน ๑๐ คา เดือน ๑๐ ตรงกับวันที่ ๗ กันยายน ออกวันที่ ๑๕ ตรงกับแรม ๗ คา เดือน กันยายน รวมเป็น ๑๒ วัน เมื่อปิดทวารทางปากเสียหนังกวาร ๆ อื่น ๆ ก็หมดอำนาจ เช่น ตา หู จมูก เหล่านี้เป็นต้น ก็หมดอำนาจเพราะสติคอยกั้นไว้ที่ประตูคือ ทวารปาก ไม่ให้คนเข้าคนออก นาน ๆ เข้าก็เคย การสัญจรไปมาทางทวารต่าง ๆ ก็น้อยลง เหลือมะโนทวารที่คอยตัดสินมิตถูกตัวของกิเลสอยู่ทวารเดียว จึงเป็นการประหารกิเลสอยู่ใน

ตัวจิตทั้งสองบดเข้า ทางนี้เป็นทางปฏิบัติของพระตริยเจ้า
 ทั้งหลาย ท่านปฏิบัติมาจนเกิดมรรคเกิดผล เมื่อปฏิบัติครั้งแรก
 ก็รู้สึกอดอึดใจอยู่สองสามครั้งต้องขอเอาพระบารมี (๓๐ ทัก)
 มาเป็นพึ่ง ก็เลิกทั้งหลายก็ค่อยสงบไป เมื่อเลิกค่อยสงบ
 (คิดพรต) ก็ดีขึ้น มีความสงบและเยือกเย็นขึ้น

ท่านที่รักษาศีล (๕-๘) ก็ควรประพฤติปฏิบัติอย่างยิ่ง
 ลองเพียง ๒๕ ชั่วโมง คือวันกับคืนหนึ่งก็จะรู้ผล แต่ไม่ใช่
 รับผิดชอบแล้วไม่พูดแล้วไปนอนหลับต่ออย่างนั้น ท่านว่าถือศีล
 สุกรและบาปด้วย เมื่อไม่พูดแล้วก็ต้องทำงานให้จิตทำ นั่นแหละ
 จึงจะมีศีลมีพรตอยู่ในตัว งานอะไรของจิต (ตอบ) คือ เวลา
 นั่ง นอน ยืน เดิน ทั้ง ๔ อริยาบถ ท่านให้มีสติคอยดู
 (ดูอะไร)

ดู กาย ใน กาย ดู เวทนา ใน เวทนา
 ดู จิต ใน จิต ดู ธรรม ใน ธรรม

และให้มีสติคอยระวังทั้ง ๔ อริยาบถ นั่ง นอน ยืน เดิน
 ตลอดไป ถ้ามีสติคอยระวังแล้ว ก็เป็นการปิดทวารทางปากอยู่
 ในตัว ความเพียรยอมเป็นปฏิปทาให้ถึงมรรคผลนิพพาน

๑. เพียร ไม่ให้บาปอกุศลเกิดขึ้น
๒. เพียร ละบาปอกุศลที่เกิดขึ้นแล้วให้หมดไป
๓. เพียร ทำกุศลที่ยังไม่เกิดให้เกิดขึ้น
๔. เพียร บำรุงกุศลที่เกิดขึ้นแล้วให้เจริญยิ่งขึ้นไป
ด้วยประการณะนั้นต่าง ๆ

ก่อนนอนท่านจงกราบ (พระ) เสี้ยวก่อน (๕ ครั้ง)

กราบคุณพระพุทธ กราบคุณพระธรรม กราบคุณ
พระสงฆ์ กราบคุณท่านบิดา มารดา ครู อาจารย์ และ
ท่านผู้มีคุณทุก ๆ ท่าน

กราบพระพุทธ อรหันตสัมมาสัมพุทธโธ ภควา พุทธังภควันตัง
อภิชาเทมิ อิมินาสักกาเดนะตัง ภควันตัง อภิปุชเชญามิ ข้า
พระองค์คนอ่อนน้อมบูชาพระมหากษัตริย์คุณ สมเด็จพระบรม-
ศาสดา สัมมาสัมพุทธเจ้าพระบรมครูพระองค์แรกที่บังเกิดชน
ปกครองทั้ง (๕ ทวีป) ตลอดมาถึงพระพุทธเจ้าทุกพระองค์
ตลอดมาถึงปัจจุบันนี้ ว่าเป็นทพังกาจกษยของข้าพระองค์
ด้วยความเคารพอย่างสูงสุด

กราบพระธรรม สวากขาโต ภควตาธรรมโม ธรรมมังนะ
มัสสามิ อิมินาสักกาเดนะตัง ธรรมมังอภิปุชเชญามิ ข้า
พระองค์คนอ่อนน้อมบูชาพระธรรมคำสอนของสมเด็จพระบรมครู
ทปกครองทั้ง (๕ ทวีป) ตลอดมาถึงพระธรรมคำสอนของ
พระพุทธเจ้าทุกพระองค์จนถึงปัจจุบันนี้ ว่าเป็นทพังกาจกษย
ของข้าพเจ้าด้วยความเคารพอย่างสูงสุด

กราบพระสงฆ์ สุปฏิปันโน ภควโต สาวกสงฆ์ สังฆ-
 นามิ อิมินาสักกาเดนะตัง สังฆอภิษุชฌามิ ข้าพระองค์
 นอบน้อมบูชาพระสงฆ์สาวกของสมเด็จพระบรมครู ตลอดถึง
 พระสงฆ์สาวกของพระพุทธเจ้าทุกพระองค์ ตลอดมาจนถึง
 ปัจจุบันนี้ ว่าเป็นทางกำจัดภัยของข้าพระองค์ด้วยความ
 เคารพอย่างสูงสุด

กราบบิดา มารดา ลูกบูชาพระคุณท่านบิดา มารดา ผู้มี
 พระคุณของลูกทั้งสองตั้งแต่อดีตชาติมาจนถึงปัจจุบันนี้ ด้วย
 ความเคารพอย่างสูงสุด

กราบครู อาจารย์ ข้าพเจ้าบูชาพระคุณท่านครู อาจารย์
 และท่านผู้มอบการคุณทุก ๆ ท่าน ตั้งแต่อดีตชาติตลอดมา
 จนถึงปัจจุบันนี้ ด้วยความเคารพอย่างสูงสุด

คำขอขมาโทษ

ลูกขอขมาโทษท่านบิดา มารดา และครู อาจารย์
และท่านผู้มีอุปการคุณทุก ๆ ท่าน ตั้งแต่อดีตชาติมาจนถึง
ปัจจุบันนี้ ถ้าลูกและข้าพเจ้าได้ล่วงเกินพระคุณท่าน ตั้งแต่อดีต
มาจนถึงปัจจุบันนี้ ด้วยกายกรรม วาจกรรม มโนกรรม ต่อ
พระคุณท่านด้วยความโง่เขลาเบาปัญญา ขอพระคุณท่านจง
งดโทษขอให้ศีกรรมให้ลูกและข้าพเจ้าด้วย ๆ

ปารมี ๓๐ ทศ

๑. ทานปารมี	สัมบุญโน	อิติปิโสภควา
๒. ศีลปารมี	สัมบุญโน	อิติปิโสภควา
๓. เนกขัมมปารมี	สัมบุญโน	อิติปิโสภควา
๔. บัญญาปารมี	สัมบุญโน	อิติปิโสภควา
๕. วิริยะปารมี	สัมบุญโน	อิติปิโสภควา
๖. ขันติปารมี	สัมบุญโน	อิติปิโสภควา
๗. สัจจะปารมี	สัมบุญโน	อิติปิโสภควา
๘. อสุสุณานะปารมี	สัมบุญโน	อิติปิโสภควา
๙. เมตตาปารมี	สัมบุญโน	อิติปิโสภควา
๑๐. อุเบกขาปารมี	สัมบุญโน	อิติปิโสภควา
ต่อไปก็สวด	ทานอุปปะปารมี	สัมบุญโน อิติปิโสภควา
		อีก ๑๐ ทศ
แล้วสวด	ทานประระมัตถปารมี	สัมบุญโน อิติปิโสภควา
		อีก ๑๐ ทศ

ต่อไปเหมือนข้างต้นนแล

กุศลาธรรมมา อกุศลาธรรมมา

กุศลาธรรมมา อกุศลาธรรมมา พระธรรมสองบทนี้
สมเด็จพระบรมศาสดาสัมมาสัมพุทธเจ้า ทรงเหตุแห่งความ
เกิดที่ไม่รู้จักสิ้นสุด เพราะเป็นธรรมฝ่าย (กุศลมูล) และ
(อกุศลมูล) ที่ทำให้สัตว์ทั้งหลายเวียนว่ายตายเกิดกันอยู่ทุก
วันนั้น จนนับพันชาติไม่ถ้วน ก็เพราะกรรมสองประการ
ทั้งหลาย ที่อาศัยเกิดทาง กายกรรม วจีกรรม มโนกรรม
ทำให้เกิดเป็นพรหม เป็นเทวดา เป็นมนุษย์ เป็นสัตว์เดรัจฉาน
เป็นเปรต เป็นอสุรกาย เป็นสัตว์นรก เพราะธรรมสองประการนี้
ทำให้เกิดทางกาย ทางวาจา ทางใจ ถ้าเรายังใช้หนกรรม
ทั้งสองประการนี้ไม่หมดแล้ว เราจะต้องเวียนว่ายตายเกิดมารับ
ผลของกรรม คือ กุศลกรรม และอกุศลกรรมต่อไป เราจะ
รับผลของความสุขแต่อย่างเดียวไม่ได้ ต้องรับผลของความ
ทุกข์ด้วยเป็นประจำวัน ในวันหนึ่ง คืนหนึ่ง เราจะได้รับทั้ง
ความสุข และ ความทุกข์ สลับกันไปทุกคนไม่มากก็น้อย
กรรมมากทุกข์มาก มากบุญทุกข์น้อย (พระองค์ทรงตรัสว่า)

สัตว์ทั้งหลายมีกรรมเป็นแดนเกิด และทรงตรัสต่อไปว่า ความ
เกิดเป็นทุกข์ ความแก่เป็นทุกข์ ความเจ็บเป็นทุกข์ ความ
ตายเป็นทุกข์ ถ้าเราอยากมีความสุข ไม่อยากมีความทุกข์
เราต้องหาเครื่องกั้นกระแสน้ำแห่งความทุกข์เสียก่อน เพราะทาง
ดับทุกข์ หรือทางพ้นทุกข์ สมเด็จพระบรมศาสดาพระองค์ท่าน
ก็ทรงชี้ทางไว้แล้ว

ความดับทุกข์ คือ ศีล (๕-๘) เพราะศีลเป็นของเย็น
ไม่ไ้ช้ของร้อน คือเป็นการระงับกรรมฝ่ายอกศล นอกจากศีล
แล้ว ธรรมอย่างอื่นกระงับ กายกรรม วาจกรรม มโนกรรม
ไม่ได้ เพราะศีลเป็นธรรมเบื้องต้น จะอุปมาให้เห็นเช่น ท่าน
จะปลูกบ้านอยู่ ถ้าท่านไม่ปักเสาเสียก่อน ท่านจะปูพรม
หลังคาได้อย่างไร เพราะเหตุนี้ จึงจำเป็นต้องมีศีลเป็นหลัก
เป็นที่พักเสียด้านนี้ อย่างวิธีที่ท่านบุญเก่าอยู่ พอหมดบุญเก่า
กรรมก็ไหม้ผล ความเผ็ดร้อนของกรรมก็มองเห็นกันอยู่ทั่วไป
ทุกคนอยู่แล้วว่าเป็นทุกข์เพียงไหน ๑. ทเวอนจำ ๒. ทโรง
พยาบาล ๓. ทุกข์ไม่มีจะรับประทาน นี่ก็เป็นทุกข์ของกรรม
ประจำวันที่แลเห็นอยู่ทั่วไป คนที่เคยลำบากยากจนมาก่อน

เขาก็นเสียดยชน คนทงมทพยและเคยเป็นจ้าวคนนายคน
 มาโดนทกขสถานเบาเขากแย เพราะไม่เคยดำบากมาก่อน
 ทพุดมานกเพราะเห็นอยู่ทวไป เมื่อเห็นโทษของกรรมและ
 กควรจะหันมาเอา คุณพระพุทท คุณพระธรรม คุณพระสงฆ์
 มาเป็นทพง เพราะท่านสอนให้ (ทำศีล สมาธิ บัญญา) ให้
 เกิดใหม่ชนในตนหรือทตน ไม่ใช่อยู่ททวหนึ่งสิด หรือทองจำได้
 ชนตนท่านสอนให้ทำ (ศีล ๕-๘) ให้มทตนเสียดก่อน เมื่อศีล
 สะอาดเข้า ละเอียดเข้า ก็เกิดสมาธิ และบัญญัติติดต่อกันไป
 จึงจะเข้าหลักทเรียกว่า ศีล สมาธิ บัญญา บอกอานิสงส์
 ของศีล ๕ แต่ไม่ได้บอกองคข์ของศีล

สี่ เสน สุกตียนติ สี่ เสน โภคสมปทา

สี่ เสน นิพพัตถียนติ ตสฺมา สี่ วิโสชเย

แปลว่า สัตวทงหลายจะไปสู่สุคติ โลกสวรรค์ได้ ก็
 เพราะศีล จะมีโภคทพยสมบุรณ์ได้ ก็เพราะศีล สัตวทงหลาย
 จะบรรลคความเย็นสนิท (พระนิพพาน) ได้ ก็เพราะศีล เพราะ
 ฉะนณ บณทตพงรภษาศิลของตนให้บริสุทธิ์

ข้อจะเว็กขององค็ุโบสถทัง ๘ ประการ

ธรรมทพระองค็ทวงตรัสกบั ภิกษุณิวัดสาข (มหาอุบาสิกา)

๑. ว่าตุงกรวดิสาข อริยสาดกผู้ันแฉ ตรักตรองเห็น
อย่างนวา พระอรหันตทังหลายละปาดนาติบาตแฉแล้ว เว็นชาต
ปาดนาติบาตแฉ ทังทอนไม้ (ทึใช้เป็นเครื่องประหัตประหาร)
แฉทังศาตรา (ทึใช้เป็นเครื่องประหัตประหาร) แฉแล้ว มีความ
ละฮายประกอบบด้วยเมตตา มีความเกอกุลแฉอนุเคราะห์ต่อสตั
มีชีวิตทังปวง อยู่ตลอดวันตลอดคันในวณัน ข้าพเจ้าจะททำตาม
พระอรหันตทังหลายด้วยองค็คุณ (ของศีล) เทฆอน และ
อุโบสถข้าพเจ้าก็จะรักษาด้วย

๒. พระอรหันตทังหลาย ละฮทินนาทานแฉแล้ว เว็นชาต
จากฮทินนาทานแฉ ถือเอาแต่ของทึเขาให้ มุงหมายแต่เฉพาะ
ของทึเขาให้ อยู่ด้วยตนทึสะอาดไม่เป็นขโมยตลอดชีวิต แม
ข้าพเจ้าก็ละฮทินนาทานแฉ เว็นชาตจากฮทินนาทานแฉ
ถือเอาแต่ของทึเขาให้ มุงหมายเอาแต่ของทึเขาให้ อยู่ด้วยตน
ทึสะอาดไม่เป็นขโมยตลอดวันตลอดคัน ในวณัน แมข้าพเจ้า

๘๐. กทำตามพระอรหันต์ทั้งหลาย ด้วยองค์คุณแม่ชอน และอุโบสถ
 ชาวเจ้ากอยู่รักษาด้วย

๓. พระอรหันต์ทั้งหลาย ละความประพฤติที่ไม่เป็น
 ของประเสริฐ เป็นผู้ประพฤติ มีอาจารย์ห่างไกล (จาก
 อพรหมจรรย์) เว้นแล้วจากเมณอินเป็นกรรมของชาวบ้าน
 (ตลอดชีวิต) แม้ชาวเจ้ากละความประพฤติที่ไม่เป็นของ
 ประเสริฐ เป็นผู้ประพฤติอย่างประเสริฐ เป็นผู้ที่มีอาจารย์ห่างไกล
 (จากพรหมจรรย์) เว้นจากเมณอินเป็นกรรมจากชาวบ้าน
 ตลอดวันตลอดคืนในเวลานั้น ชาวเจ้ากทำตามพระอรหันต์ทั้งหลาย
 ด้วยองค์คุณ แม่ชอน และอุโบสถชาวเจ้ากจะรักษาอยู่ด้วย

๔. พระอรหันต์ทั้งหลาย ละการพูดเท็จแล้ว เว้นขาด
 จากการพูดเท็จ แต่พูดความจริง กล่าวแต่ความจริงติดต่อกันไป
 เป็นผู้มั่นคงเชื่อถือได้ ไม่เป็นคนกล่าวเท็จ พูดแต่
 ความจริง กล่าวคำจริงติดต่อกันไป เป็นผู้มั่นคงเชื่อถือได้
 ไม่เป็นคนกล่าวลวงโลกตลอดวันตลอดคืนในเวลานั้น ชาวเจ้า
 กทำตามพระอรหันต์ทั้งหลายด้วย องค์คุณแม่ชอน และอุโบสถ
 ชาวเจ้ากรักษาอยู่ด้วย

๕. พระอรหันต์ทั้งหลาย ละเหตุเป็นเหตุแห่งความ
 ประมาทใน (การดื่ม) คือ สุราและเมรัยแล้ว เว้นขาดแล้ว
 จากเหตุเป็นเหตุแห่งความประมาทในน้ำเมา คือ สุราและเมรัย
 (ตลอดชีวิต) แม้ข้าพเจ้าก่ละเหตุเป็นเหตุแห่งความประมาท
 ในน้ำเมา (คือ สุราและเมรัยแล้ว) ตลอดวันและคืนในวันนั้น
 แม้ข้าพเจ้าก็ตามพระอรหันต์ทั้งหลาย ด้วยองค์คุณแม้ชอน
 และอุโบสถข้าพเจ้าก็อยู่รักษาด้วย

๖. พระอรหันต์ทั้งหลาย เป็นผู้มอาหารเวลาเดียว
 เว้นจากการบริโภคอาหารในเวลากลางคืน เว้นแล้วจากการ
 บริโภคอาหาร (กลางวัน) ในเวลาวิกาล (ตลอดชีวิต) แม้
 ข้าพเจ้าก็มอาหารเวลาเดียว เว้นจากการบริโภคอาหารในเวลา
 กลางคืน เว้นแล้วจากการบริโภคอาหารในเวลาวิกาล ตลอด
 วันและตลอดคืน ในวันนั้น ข้าพเจ้าทำตามพระอรหันต์ทั้งหลาย
 ด้วยองค์คุณแม้ชอน และอุโบสถข้าพเจ้าก็อยู่รักษาด้วย

๗. พระอรหันต์ทั้งหลาย เว้นขาดจากการพ้อนรำ
 ขับร้องประ โคมดนตรีและการแสดงที่เป็นข้าศึก (ของพรหม-
 จรรย์) และเนื่องจากเหตุเป็นเหตุในการตัดทรงดอกไม้ของหอม

เครื่องหอม และเครื่องประทีปผว เครื่องเสริมทรง เครื่อง
 ประดับและเครื่องตบแต่ง (ตลอดชีวิต) แม่ข้าพเจ้ากเวนขาด
 แล้วจากการพื่อนรำขบร้อง ประโคมดนตรีและการแสดงที่เป็น
 ขาศึก (และ) จากเหตุเป็นที่ตั้งในการตัดทรงดอกไม้ ใช้
 เครื่องหอม ตลอดวันตลอดคืนในวั้นนี้ ข้าพเจ้าทำตามพระ
 อรหันตทงหลายด้วยองค์คุณแม่ชอน และอุโบสถข้าพเจ้ากอยู่
 รักษาด้วย

๘. พระอรหันตทงหลาย ละทนอน ทนงสูง ละทนอน
 ทนงใหญ่แล้ว กเวนขาดแล้วจากทนอนทนงสูงใหญ่ภายในยัตนุ่น
 และสำลี ใช้ทนอนตา หรือเตยงตา หรือบนทลาดด้วยหญ้า
 แม่ข้าพเจ้ากละทนอนทนงสูง และทนอนทนงใหญ่ ใช้ทนอนตา
 หรือเตยงตา หรือลาดด้วยหญ้าตลอดวันตลอดคืนในวั้นนี้ แม
 ข้าพเจ้าทำตามพระอรหันตทงหลายด้วยองค์คุณแม่ชอน และ
 อุโบสถข้าพเจ้ากอยู่รักษาด้วย

นายทศตะรัรักษากุโบสถ์

แสดงอันสังข์ของการรักษากุโบสถ์ครั้งวันของนายทศตะ

เรื่องมอญว่า มนุษย์ยากจนคนหนึ่งเที่ยวหางานรับจ้าง
ทำและมาไต่ถามจ้างในสำนักงานของท่านอนาถบิณฑิกเศรษฐี
ในพระนครสาวัตถี อาศัยงานรับจ้างนั้นดำรงชีวิตอยู่ ครั้นถึง
วันอุโบสถวันหนึ่ง ท่านอนาถบิณฑิกเศรษฐีกลับมาจากวิหาร
แล้วถามว่า มีใครบอกบรูษทำงานรับจ้างคนนั้นหรือเปล่าว่า
วันนี้เป็นวันอุโบสถ มีผู้กราบเรียนท่านเศรษฐีว่า ไม่มีใครบอก
ครับผม ท่านเศรษฐีจึงสั่งว่า ถ้าอย่างนั้นจงจัดหาอาหารสำหรับ
เวลาเย็นไว้ให้เขา คนครัวก็จัดตามคำสั่งท่านเศรษฐี บรูษ
รับจ้างคนนั้นไปทำงานในป่าตลอดวัน ครั้นกลับมาในเวลาเย็น
เห็นเขาจัดอาหารมาให้ ก็มีได้รับบริโภคน้ำที่ด้วยความหิว
แต่รำพึงอยู่ว่า ในวันก่อนๆ ในบ้านนี้ โกลาหลวุ่นวายด้วย
เสียงว่า ขอข้าวให้ผม ขอแกงให้ผม ขอผักให้ผม วันนี้
คนเหล่านั้นไปนอนเงียบกันหมด เขาจัดอาหารมาให้เราคนเดียว
เท่านั้น นี่มันเรื่องอะไรกัน จึงถามกันว่า คนอื่น ๆ เขาบริโภค

นายทศตะรักษากุโบสถุโบสถ

แสดงอันสังข์ของการรักษากุโบสถุโบสถครั้งวันของนายทศตะ

เรื่องมีอยู่ว่า มีมนุษย์ยากจนคนหนึ่งเที่ยวหางานรับจ้าง
ทำและมาได้งานจ้างในสำนักงานของท่านอนาถบิณฑิกเศรษฐี
ในพระนครสาวัตถี อาศัยงานรับจ้างนั้นดำรงชีวิตอยู่ ครั้นถึง
วันอุโบสถวันหนึ่ง ท่านอนาถบิณฑิกเศรษฐีกลับมาจากวิหาร
แล้วถามว่า มีใครบอกบรูษทำงานรับจ้างคนนั้นหรือเปล่านั้น
ฉันนี้เป็นวันอุโบสถ มีผู้กราบเรียนท่านเศรษฐีว่า ไม่มีใครบอก
ครั้นผม ท่านเศรษฐีจึงสั่งว่า ถ้าอย่างนั้นจงจัดหาอาหารสำหรับ
เวลาเย็นไว้ให้เขา คนครวจกจัดตามคำสั่งท่านเศรษฐี บรูษ
รับจ้างคนนั้นไปทำงานในป่าตลอดวัน ครั้นกลับมาในเวลาเย็น
เห็นเขาจัดอาหารมาให้ ก็มีได้บริโภคน้ำที่ด้วยความหิว
แต่รำพึงอยู่ว่า ในวันก่อน ๆ ในบ้านนี้ โกลาหลวุ่นวายด้วย
เสียงว่า ขอข้าวใหม่ ขอแกงใหม่ ขอผักใหม่ ฉะนั้น
คนเหล่านั้นไปอนนเจียบกันหมด เขาจัดอาหารมาให้เราคนเดียว
เท่านั้น นี่มันเรื่องอะไรกัน จึงถามกันว่า คนอื่น ๆ เขาบริโภคน้ำ

เครื่องหอม และเครื่องประทีปผิว เครื่องเสริมทรง เครื่อง
 ประดับและเครื่องตบแต่ง (ตลอดชีวิต) แม่ข้าพเจ้ากเวนชาติ
 แล้วจากการพื่อนำขบรื่อง ประโคมดนตรีและการแสดงที่เป็น
 ชาติก (และ) จากเหตุเป็นที่ตั้งในการทัดทรงดอกไม้ ใช้
 เครื่องหอม ตลอดวันตลอดคืนในวันนั้น ข้าพเจ้าทำตามพระ
 อรหันตทงหลายด้วยของคคุณแม่ขอน และอุโบสถข้าพเจ้ากอยู่
 รัชชาติด้วย

๘. พระอรหันตทงหลาย ละทนอน ท่งสูง ละทนอน
 ท่งใหญ่แล้ว เวนชาติแล้วจากทนอนท่งสูงใหญ่ภายในยัดนุ่น
 และสำลี ใช้ทนอนต่ำ หรือเตียงต่ำ หรือบนที่ลาดด้วยหญ้า
 แม่ข้าพเจ้ากละทนอนท่งสูง และทนอนท่งใหญ่ ใช้ทนอนต่ำ
 หรือเตียงต่ำ หรือลาดด้วยหญ้าตลอดวันตลอดคืนในวันนั้น แม่
 ข้าพเจ้าทำตามพระอรหันตทงหลายด้วยของคคุณแม่ขอน และ
 อุโบสถข้าพเจ้ากอยู่รัชชาติด้วย

กันแล้วหรือ ก็ได้รับคำตอบว่า เขาไม่บริโภคน้ำมันหรือจะ
 เพราะอะไร ทุก ๆ วันอุโบสถในบ้านเขาไม่จัดทำอาหารเย็น
 เพราะทุกคนรักษาศูโบสถกันหมด ตลอดจนเด็ก ๆ ที่กินนม
 ทานมหาเศรษฐีก็ให้ล้างปากเด็ก ๆ แล้วให้หยอดนมอรุส ๔ ชนิด
 ให้เด็กดื่มแทน เป็นการรักษาอุโบสถไปด้วย เมื่อถึงเวลาตาม
 ประเพณีนั้นหอม (หมายถึงเวลาค่ำ) คนหนุ่ม คนแก่ และ
 เด็ก ๆ ก็พากันไปนอนสวดขยายอาการ (๓๒) ทุกคน แต่พวก
 เรามิได้บอกท่านไว้ว่าเป็นวันอุโบสถ เพราะฉะนั้น จึงหุงหา
 อาหารไว้สำหรับท่านคนเดียว เชิญรับประทานเสียเถิด บรูษ
 ร์รับจ้างจึงกล่าวว่า ถ้าอยู่รักษาศูโบสถเดี๋ยวนี้ดี ฉันก็จะรักษา
 บ้าง เขาบอกว่าท่านเศรษฐีท่านทราบ บรูษร์รับจ้างก็ขอรับรองว่า
 ถ้าเช่นนั้นโปรดตามท่านเศรษฐีให้ด้วย ทั้งสองก็พากันไป
 เรือนตามท่านเศรษฐี ท่านเศรษฐีกล่าวชัดเจนว่า ผู้ไม่บริโภค
 อาหาร ล้างปากเสียแล้ว อธิษฐานองค์แห่งอุโบสถทั้งหลาย
 ในบัดนี้ จักได้อุโบสถกรรมกึ่งหนึ่ง บรูษร์รับจ้างได้ฟังก็ปฏิบัติ
 ตามนั้น แต่บรูษร์ผู้นั้นทำงานมาตลอดทวงวัน ครั้นมาอดอาหาร
 เย็นเข้าอก ก็เกิดความหิว ลมในร่างกายก็กำเริบ เธอจึงเอา

เชือกมาพันท้องแล้วตั้งขมวดปลายเชือกไว้ ท่านเศรษฐีได้ทราบ
 เรื่องก็ให้จุดคบและนำเอาธนูธนู ๕ อย่างมาให้แก่บรูษณ์ แล้ว
 ถามว่าเป็นอย่างไรจะ เขาตอบว่า ลมกำเริบครับ ถ้าอย่างนั้น
 ก็เลิกขนกินยานเสียซิ ท่านรับประทานเองเถิด ฉันสบายดีอยู่
 เหนือทะเลกินเสีย บรูษณ์นั้นจึงพูดว่า นายครับ ผมรักษา
 อุโบสถอยู่ ไม่สามารถทำอะไรได้ทั้งนั้น แม้ผมจะมีอุโบสถอยู่
 เพียงครึ่งเดียวก็ขออย่าให้มีการบกพร่องเลย แล้วบรูษณ์
 ก็ไม่ยอมกินยา ถึงท่านเศรษฐีจะพูดวิงวอนว่า อย่าทำอย่างนั้น
 เลยพ่อคุณ บรูษณ์นั้นก็ยังไม่ยอมกินยา จนอรุณชนกสนใจ
 เหมือนดอกไม้เหี่ยว แล้วไปเกิดเป็นเหวดตาอยู่ที่ต้นไทร ต่อมา
 มีคณะตาส ๕๐๐ คน มาแต่ป่าหิมพานต์ จะพากันไปยังนคร
 โกสัมพี ผ่านมาเห็นต้นไทรใหญ่ช่นอยู่ในกลางป่าก็พากันเข้า
 ไปนั่งพักอาศัยอยู่ ณ โคนต้น ตาสผู้ใหญ่ในพวกจึงคิดแต่
 ในใจว่า เหวดตาที่สิงอยู่ในต้นไม้ต้นนี้คงจักไม่ใช่เหวดตาเล็กน้อย
 คงจะต้องเป็นเหวดตาสผู้มศักดิ์ใหญ่อยู่ในที่นี้เป็นแน่ ตาส ถ้า
 เป็นจริง ขอได้โปรดให้ขนาดมให้แก่คณะตาสที่เราด้วยเถิด
 เหวดตาสบัณฑิตใหม่ขนาดมชน ตาสผู้ใหญ่จึงคิดถึงนาอาบ

กันแล้วหรือ ก็ได้รับคำตอบว่า เขาไม่บริโภคกันหรอกจะ
 เพราะอะไร ทุก ๆ วันอุโบสถในบ้านเขาไม่จัดทำอาหารเย็น
 เพราะทุกคนรักษาศูโบสถกันหมด ตลอดจนเด็ก ๆ ที่กินนม
 ทานมหาเศรษฐีก็ให้ล้างปากเด็ก ๆ แล้วให้หยอดนมธุด ๔ ชนิด
 ให้เด็กดื่มแทน เป็นการรักษาศูโบสถไปด้วย เมื่อถึงเวลาตาม
 ประเพณีนั้นหอม (หมายถึงเวลาค่ำ) คนหนุ่ม คนแก่ และ
 เด็ก ๆ ก็พากันไปนอนสวดขยายอาการ (๓๒) ทุกคน แต่พวก
 เรายังได้บอกท่านไว้ว่าเป็นวันอุโบสถ เพราะฉะนั้น จึงจัดหา
 อาหารไว้สำหรับท่านคนเดียว เจริญรับประทานเสียเถิด บุษ
 ษรับจ้างจึงกล่าวว่า ถ้าอยู่รักษาศูโบสถได้วันใด ฉันก็จะรักษา
 บ้าง เขาบอกว่าท่านเศรษฐีท่านทราบ บุษษรับจ้างก็ขอรับรองว่า
 ถ้าเช่นนั้นโปรดตามท่านเศรษฐีไปด้วย ทั้งสองก็พากันไป
 เรียนตามท่านเศรษฐี ท่านเศรษฐีกล่าวชัดเจนว่า ผู้ไม่บริโภค
 อาหาร ล้างปากเสียแล้ว อธิษฐานองค์แห่งอุโบสถทั้งหลาย
 ในบัดนี้ จักได้อุโบสถกรรมกึ่งหนึ่ง บุษษรับจ้างได้ฟังก็ปฏิบัติ
 ตามนั้น แต่บุษษผู้หนึ่งมาตลอดทั้งวัน ครั้นมาอดอาหาร
 เขินเขาก ก็เกิดความหิว อดในร่างกายก็กำเริบ เธอจึงเอา

เชือกมาพันทองแล้วตั้งฆมวดปลายเชือกไว้ ท่านเศรษฐีได้ทราบ
 เรื่องก็ให้จุดคบและนำเอามธูรต ๕ อย่างมาให้แก่บุรุษนั้น แล้ว
 ถามว่าเป็นอย่างไรจะ เขาตอบว่า ลมกำเริบครึ้ม ถ้าอย่างนั้น
 ก็ลุกขึ้นกินยานเฉยชี่ ท่านรับประทานเองเถิด ฉันสบายดีอยู่
 เชนนั้นแหละกินเฉยชี่ บุรุษผู้นั้นจึงพูดว่า นายครึ้ม ผมรรักษา
 อุกุโบสถอยู่ ไม่สามารถทำอะไรได้ทั้งนั้น แม้ผมจะมีอุกุโบสถ์อยู่
 เพียงครึ่งเดียวก็ขออย่าให้มีการบกพร่องเลย แล้วบุรุษผู้นั้น
 ก็ไม่ยอมกินยา ถึงท่านเศรษฐีจะพูดวิงวอนว่า อย่าทำอย่างนั้น
 เลยพ่อคุณ บุรุษผู้นั้นก็ไม่ยอมกินยา จนอรุณชนกก็สนใจ
 เหมือนดอกไม้เหี่ยว แล้วไปเกิดเป็นเทวดาอยู่ที่ต้นไทร ต่อมา
 มีคณะตาส ๕๐๐ ตน มาแต่ป่าหิมพานต์ จะพากันไปยังนคร
 โกสุมพิ ผ่านมาเห็นต้นไทรใหญ่ช่นอยู่ในกลางป่าก็พากันเข้าไป
 ไปนั่งพักอาศัยอยู่ ณ โคนต้น ตาสผู้ใหญ่ในพวกจึงคิดแต่
 ในใจว่า เทวดาที่ตั้งอยู่ในต้นไม้ต้นนี้คงจักไม่ใช่เทวดาเล็กนอย
 คงจะต้องเป็นเทวดาผู้มั่งคั่งใหญ่อยู่ในที่นี้เป็นแน่ ลาธุ ถ้า
 เป็นจริง ขอได้โปรดให้นำต้นไม้ให้เกิดณะฤาษีเราด้วยเถิด
 เทวดากับนตาลีหม่นนามชน ตาสผู้ใหญ่จึงคิดถึงนาอาบ

เทวดากับบันดาลใหม่มาบอก ตาบสผู้ใหญ่มุ่งถึงอาหารที่
 จะบริโภค เทวดากับบันดาลให้อีก ตาบสผู้ใหญ่มุ่งคิดในใจ
 อีกว่า เทวราชของคน เรานักถึงอะไร ๆ กับบันดาลให้ทุกอย่าง
 ไฉนจะได้เห็นองค์หนอ เทวดานักวิชาแรกตนไทรล่าแดงองค์
 ให้ปรากฏ พวกตาบสจึงถามว่า ท่านเทวราช สมบัติของท่าน
 ใหญ่โตนักหนา ท่านทำอะไรไว้แล้วจึงได้สมบัตินี้ เทวดา
 ตอบว่า พระผู้เป็นเจ้าของข้าพเจ้าเลย พวกตาบสก็กล่าวว่ายาว
 บอกด้วยเถิด ท่านเทวราช เทวดานมความละเอียดไม่กล้าบอก
 เพราะตนได้สร้างกุศลกรรมไว้เพียงเล็กน้อย แต่เมื่อกตาบส
 คะย่นกะยอหนักเข้า ก็เล่าเรื่องให้พวกตาบสทั้งหลายให้ทราบ
 ดังกล่าวมาแล้วข้างต้นนแล ฯ

ผู้เข้าถึงคุณพระรัตนตรัย

๑. ดูก่อนอริยสาวกผู้ใด เป็นผู้เข้าถึงพระรัตนตรัยแล้ว ได้ปฏิญาณตนแล้วว่า เป็นผู้อยู่ประจำศีล (๘) ประการ แล้วตลอดชีวิต เพราะเห็นโทษทั้งหลายตาม (พระอรหันต์) แล้ว ละปาณาติบาต เว้นขาดจากปาณาติบาต ทั้งก่อนไม่ ทงศาสตร์ว่า ที่ใช้เป็นเครื่องประหัตประหารแล้ว และมีความละเอียดประกอบด้วยความเมตตา และมีความเกื้อกูลอนุเคราะห์ต่อสัตว์มีชีวิตทั้งปวงอยู่ตลอดชีวิต
๒. อริยสาวกทั้งหลาย ละอทินนาทานแล้ว เว้นขาดจากอทินนาทานแล้ว ถือเอาแต่ของที่เขาให้ มุ่งหมายเฉพาะแต่ของที่เขาให้ อยู่ด้วยตนที่สะอาด ไม่เป็นขโมย เป็นผู้ มีศีล (๘) ประจำอยู่ทุกวันตลอดชีวิตแล้ว
๓. อริยสาวกทั้งหลาย ละความประพฤตินี่ไม่เป็นของประเสริฐ เป็นผู้ประพฤตินี่อวาระห่างไกล (จากอพรหมจรรย์) เว้น

แล้วจากเมื่อนั้นเป็นธรรมของชาวบ้าน และเป็นผู้มี
ศีล (๘) ประจำอยู่ทุกวันตลอดชีวิต

๔. อริยสาวกทั้งหลาย ละการพูดเท็จแล้ว เว้นขาดจากการ
พูดเท็จแล้ว พูดแต่ความจริง กล่าวคำจริงติดต่อกันไป
เป็นผู้มุ่งเชื่อถือได้ ไม่เป็นคนกล่าวเท็จลวงโลก และ
เป็นผู้มีศีล (๘) ประจำอยู่ทุกวันตลอดชีวิต

๕. อริยสาวกทั้งหลาย ละความประพฤติเหตุเป็นต้นแห่งความ
ประมาทใน (การดื่ม) คือ สุราและเมรัย เว้นขาดแล้ว
จากเหตุเป็นต้นแห่งความประมาทในนาเมา และเป็นผู้มี
ศีล (๘) ประจำอยู่ทุกวันตลอดชีวิต

๖. อริยสาวกทั้งหลาย เว้นจากการบริโภคอาหารในเวลา
กลางคืน เว้นจากการบริโภคอาหาร (กลางวัน) ในเวลา
วิกาล และเป็นผู้มีศีล (๘) ประจำทุกวันตลอดชีวิต

๗. อริยสาวกทั้งหลาย เว้นขาดจากการพ้อนรำ ขับร้อง
ประโคมดนตรี และแสดงที่เป็นซำซึก (ของพรหมจรรย์)

และละเว้นในการตัดทรงดอกไม้ ของหอม เครื่องหอม
 และเครื่องประทีปผิว เครื่องเสริมทรง เครื่องประดับ
 และเครื่องตบแต่ง และเป็นผู้มีศีล (๘) ประจำอยู่ทุกวัน
 ตลอดชีวิต

๘. อริยสาวกทั้งหลาย ละทณอน ที่สูงและใหญ่ภายใน
 ยัดนุ่นและสำลี แม่ข้าพเจ้าก็ละแล้ว และเป็นผู้มีศีล (๘)
 เป็นประจำทุกวันตลอดชีวิตแล้ว

พระอภิธรรมห่อหุ้มโลก

พระอภิธรรมเป็นยอดธรรมทั้งหลาย เพราะห่อหุ้มเอา
สังขารและวิสังขารไว้ทั้งหมดจนถึงพระนิพพาน บทแรกทองชน
ต้นว่า (จิต เจตสิก รูป นิพพาน) ตั้งนี้เป็นต้น เป็นธรรม
ที่ครอบคลุมไปหมด อุปมาเหมือนต้นไม้ที่มีแก่น เมื่อนมนุษย์
ต้องการแก่น แลวกถากเอาเปลือกและกิ่งพ้อออกเสียก่อนแล้ว
จึงจะถึงแก่น เมื่อถึงแก่นแล้วเราจะทำอย่างไรต่อไป ที่พูดว่า
เอาแก่นนั้นเป็นคำอุปมา เพราะไม่ใช่ต้นไม้จริง ๆ แต่เป็นต้น
เรื่องของพระอภิธรรม คำสั่งสอนที่ส่งสุดถึงพระนิพพาน
ต่ำสุดถึงอเวจีมหานรก เพราะเหตุนี้จึงจะว่า จะจำให้ชัดเจน
ต้องช่วยปากอยู่ดูว่าเห็นจะไม่พบแก่นแน่ ต้องเข้าใจฟังท่าน
สอน และต้องเข้าใจความหมายของท่านด้วย แลวกค้นหา
จุดหมายการเดินทางเอา เพราะพระอภิธรรมเป็นแผนที่ที่กว้าง
ใหญ่ไพศาลครอบคลุมไว้หมดทั้ง ๕ ทวาร คือ

๑. ทวาร พระนิพพาน

๒. ทวาร พรหมสองชั้นทั้งหมด

๓. ทวป สวรรคทุกขนหมต

๔. ทวป มนุษย

๕. ทวป นรทงหมต ๔ ขน

มีสมเด็จพระมหากรุณาธิคุณ พระบรมศาสดาสัมมา-
สัมพุทธเจ้า พระบรมครูพระองค์แรกที่ ๑ ปกครองทง ๕ ทวป
พร้อมด้วยสมเด็จพระบรมศาสดาสัมมาสัมพุทธเจ้าทุกองค์จนถึง
ปัจจุบัน ที่เรียกว่าทวปนั้นไม่ใช่ทางโลก เช่น ทวปอเมริกา
เป็นต้น ทวปทุกด้านเป็นทวปในพระพุทธศาสนา เป็นพระธรรม
ที่ผสมกลมกลืนกว้างขวาง เป็นยอดธรรมทั้งหลายที่ห่อหุ้มเอาสัง-
ขารและวิสังขารไว้ทงหมด เมื่อเราทั้งหลายได้สดับตรับฟังพระ-
อาจารย์ทงหลายชแวงแสดงสอนอยู่ทั่วไป เราควรพิจารณา
ตามให้เข้าใจ ว่าแผนที่หรือภูมิประเทศที่จะเดินทางหรือปฏิบัติ
ตามนั้นจะจับเอาตอนไหนหมวดไหนที่จะทำให้เข้าใจความหมาย
ที่แยกคาย แลวกก็จับเอาประโยชน์ตอนนั้นมาพิจารณาให้เข้าใจ
แลวกปฏิบัติตามก็จะเกิดประโยชน์ ไม่ใช่จะมาทองแต่รูปแต่นาม
และเกิด ๆ ดับ ๆ จนคล่องปากคล่องใจเช่นนกที่หามิได้ เพราะ
รูปนามเปรียบเหมือนแผนที่ทางเกิดทางดับให้ แลวกก็เลยมาติด

อยู่เกิดติดบนนอก ด้วยเหตุบังเกิดแก่เจ็บตายอยู่นเอง
 แตะทางเดินของสมเด็จพระบรมครู และพระพุทธเจ้าทั้งหลาย
 พระองค์ทรงชี้ทางไม่เกิด ไม่แก่ ไม่เจ็บ ไม่ตาย ที่เป็นทาง
 สันติสุขไว้ให้แล้ว ด้วยเหตุนี้เราจึงต้องค้นหาต้นทางของความ
 เกิดให้พบเสียก่อน ว่าเหตุไรจึงเกิด (ตอบ) อวิชชาความ
 ไม่รู้เราจึงเกิดตอนกตองหันเข้ามาหา ปฏิจจสมุปบาทธรรม ที่
 ทำให้สังขารและวิญญานเกิด ตอนนั้นแหละที่ทำให้นามรูปเกิด
 ตลอดมาจนถึงอุปาทาน ความยึดมั่นว่าตัวตนคนสัตว์ ยึดหมด
 ทั้งโลกนี้โลกหน้า เมื่อความยึดมั่นยังมีอยู่ตราบไต ชาติความ
 เกิดต้องเกิดอยู่ตลอดไป เมื่อมีชาติความเกิดแล้วทุกข์ทั้งหลาย
 ก็ติดตามมา มีสภาวทุกข์ทั้ง ๓ เป็นต้น คือ ชาติทุกข์ ขราทุกข์
 มรณะทุกข์ ได้แก่ความทุกข์ ๘ ประการ ดังต่อไปนี้

ทุกข์ ๘ ประการ

๑. โสกะ ได้แก่ความโศกเศร้า
๒. ปริเทวะ ได้แก่ความคร่ำครวญพิไรรำ
๓. ทุกขะ ได้แก่ความไม่สบายกาย
๔. โทมนัส ได้แก่ความไม่สบายใจ
๕. อุกายาสะ ได้แก่ความชุ่นแค้นใจ
๖. อัมปิเยหิ สัมปิโยโคทุกโข ได้แก่ความประสบ

สิ่งที่ไม่ปรารถนา ไม่พอใจ

๗. ปิเยหิ วิปิโยโคทุกโข ได้แก่ความพลัดพราก
จากสิ่งที่รักใคร่ ปรารถนาสิ่งที่พอใจไม่สมหวัง

๘. ยัมปิเจตัง น ล ภ ติตัมปิทุกขัง ได้แก่ความทุกข์
ซึ่งเกิดจากการไม่ได้สิ่งที่ตนปรารถนา

ทุกข์ทั้ง ๘ ประการนี้ มีประจำอยู่ที่กายใจของบุคคล
ทั่วไป เพราะปรารถนาสิ่งที่พอใจแล้วไม่สมหวังทำให้บ่่วยใช้
ได้ทุกข์อยู่ตลอดไป เมื่อจิตบ่่วยแล้ว กายก็บ่่วยด้วย นี่เป็น
ฝ่ายต้นหาวาระ ฝ่ายโทษะ เมื่อไม่สมความปรารถนาตามความ

ประสงค์ ก็เกิดทุ่มเถียงกล่าวหาขาดกาย วกต่อแยและผูก
 เวรกรรมกันต่อไป ฝ่ายโจระ มีแต่ไม่พ้ออิม จึงหลอกดวง
 ค้อโอง ยกยกอ แ่งชิง จี ปลัน ดลขโมยกันต่อไป เพราะ
 ไม้รู้คุณและโทษมีโมหะเป็นต้นเหตุ เป็นกำลังให้มนุษย์ทั้งหลาย
 ทำกรรมชั่วกันต่อไป เมื่อทำแต่กรรมชั่วจะตั้งไปตกใน
 อบายภูมิทั้ง ๕ ต่อไป มีเปรต อสุรกาย สัตว์ดิรัจฉานและนรก
 เป็นเหตุในภูมิใดภูมิหนึ่ง เพราะจิตตั้งใจเป็นฝ่ายอกุศล มีโมหะ
 เป็นกำลังคอยส่งเสริม เพราะประกอบด้วยอุปาทานความยึดมั่น
 อุปมาเหมือนบุรุษสามนายเป็นเพื่อนกันเดินมาตามทุ่งนา ฝนก็
 ตกพรำๆ ในยามเย็น เพื่อนคนหนึ่งได้ยื่นเสียมกับร้อง ก็ชวน
 สหายอีกสองคนหากบ สหายทั้งสองก็พร้อมใจกันช่วยด้วยความ
 ยินดี ก็ได้กับสมประสงค์ เมื่อสามสหายเขาประยงตกลงกันแล้ว
 งานย่อมเกิดผลทุกประการ เพราะประกอบด้วยโมหะความ
 ไม้รู้

บทที่ ๕ คัมภีร์

เมื่อรูปดับ เวทนาเกิดดับ เมื่อเวทนาดับ สัญญาเกิดดับ
เมื่อสัญญาดับ สังขารการปรุงแต่งแตกพวชาติเกิดดับ เมื่อสังขารดับ
วิญญาณเกิดดับ เมื่อวิญญาณดับ ชนธ ๕ เกิดดับ เมื่อชนธ ๕ ดับ
โศกะ ปริเทวะ ทุกขะ โทมนัสสะ อุปายาสะ อัมปิเยหิ สัมปิโยโค-
ทุกโข ปิเยหิ วิปิโยโคทุกโข ยัมปิยังัง น ล ภ ตติมปิทุกขัง
เกิดดับ ทุกข์ทั้ง ๘ ประการเหล่านั้น ก็ไป ก็มีความเกษม

เหตุการณ์พิเศษที่ไม่เคยทราบมาก่อน

เมื่อเดือนเมษายน ๒๕๑๖ ได้มีเหตุการณ์ที่ไม่เคยรู้เคย
เห็นและไม่เคยได้ยินได้ฟังมาก่อน ได้ปรากฏขึ้น ในเดือน
เมษายนอากาศร้อนจัดมาก โดยเฉพาะในที่อยู่อาศัยร้อนทั้ง
อากาศ ร้อนทั้งแดดส่องเข้ามาทางหน้าต่างตงแต่เที่ยงถึง ๖
โมงเย็น ทาหัพกมอณกายไม่ได้ ขณะนั้นกำลังเขาสงบอยู่
อากาศกร้อนจัดมากจะหาที่นั่งให้สงบก็ยาก เวลาประมาณบ่าย
๒ โมงก็เอาเก้าอี้มาใบมาวางนั่งที่หน้าต่างครัว แล้วก็นอนกาย
ลงนอนเพื่อทำความสงบ แต่ไม่ใช่ตั้งใจจะนอนหลับ ตั้งใจ
พิจารณาธรรม พอจะสงบก็มีเหตุการณ์ปรากฏขึ้น คือ ขณะนั้น
มีความรู้สึกว่าได้นอน รู้สึกว่านั่งห้อยขาอยู่บนเก้าอี้ ในจิต
ก็ได้ยินว่าทะเลเพลิง ในความรู้สึกทรงอระโหรงเหรง แล้วก็มี
เหตุปรากฏขึ้นมาทันที ความสว่างที่อากาศเขตกว้างยาวประมาณ
ด้านละ ๕ เมตร ทง & ด้าน ส่วนสูงประมาณ ๓ เมตร มีเพลิง
ลุกเป็นเปลวอยู่ข้างในเต็มไปหมด เหมือนลูกกระดกในแม่น้ำ
หรือใบทะเลเต็มศาลาเขตหมด แต่เปลวเพลิงนั้นโปร่งมองเห็น
ทั่วไปไม่ทึบเหมือนไฟธรรมดา แล้วก็มีควันไหลขึ้นมาหนึ่งหัว

ไม้มืด มีอาการหวาดกลัวตาเหลืองทรนทรายดำมดดำไผ่
 อยู่เป็นผู้ชายอายุประมาณ ๕๐ ปีเห็นจะได้ มีอาการเว้าร้อน
 หวาดกลัวอยู่พักหนึ่งแล้วหายไป พอภาพทหนึ่งหายไป ภาพที่
 สองก็เกิดขึ้น เป็นภาพเปลือยกายของเด็กหญิงอายุประมาณ
 ๑๓-๑๕ ปี ขาวสะอาดน่าตาน่าเอ็นดู ผมน้ำตาลยาวครึ่งหลัง
 มีอาการเว้าร้อนหวาดกลัวตาเหลืองตาปลิ้น น้ำสงสารดำมดขุ่น
 ผดผอง อยู่พักหนึ่งแล้วหายไป เห็นแว่น้ำสงเวช ภาพที่สาม
 ก็ปรากฏขึ้นอีก ภาพนี้ไผ่หวงขึ้นมาด้วยอาการโกรธเกรี้ยวดูร้าย
 อายุประมาณ ๕๐ ปีกว่า หนวดตดำ ดวงตากลมไปด้วยความ-
 โกรธดำมดดำไผ่ แต่ไม่พบเปลวเพลิงทั้ง ๓ คน อยู่พักหนึ่ง
 แล้วหายไปพร้อมกับทะเลเพลิงก็หายไปด้วย

เมื่อรู้สึกตัวแล้วก็พิจารณาเหตุการณ์ที่ผ่านมามีอกน
 เพราะการเห็นไม้ไซ้หลับไปแล้วก็นอน แต่เป็นการเห็นในสมาธิ
 ภูษิตความนุษย์ทั้งหลายในปัจจุบันนทากรรมหนัก เมื่อตายไป
 แล้วจากโลกนี้จะไปตกนรกคือ (ทะเลเพลิง) คนที่หนึ่งมีจิตเป็น
 โลกะ คนที่สองมีจิตเป็นราคะ คนที่สามมีจิตเป็นโทสะ ก็เลย
 ๓ กองนมโมหะ คือ ความไม่รู้ ผิดไม่รู้ชอบ ไม่รู้คุณ ไม่รู้โทษ
 ไม่รู้บาป ไม่รู้บุญ เพราะมีโมหะเป็นต้นทุน ไม่รู้จักคุณบิดา

มารดา ครู อาจารย์ แมตวของตัวเองก็ไม่รู้จัก เมื่อนักคิดจะทำ
อะไรก็ทำไปตามใจชอบ เมื่อมีความโลภความอยากได้ขึ้นมา
ก็หยาบคายลักขโมยเอาตามชอบใจพอใจทุกอย่างทำตามใจชอบ
ที่มีความใคร่คือ เจ้าระคะทงหญิงทงชายก็แสดงอาการต่อหน้า
ต่อตาคน ถ้าเขาชอบใจจะทำเขาก็ทำโดยหาทางอย่าไม่ได้ ส่วน
โทษก็เช่นกัน มองหน้าสบสายตากันไม่ได้เป็นแสดงความโกรธ
ใส่กันทันที ขณะเด็กวัยรุ่นนวยคะนองทงหญิงทงชายทั้งหลาย
ลืมแล้ว ลืมตัวเองแล้ว พลเมืองของชาติกำลังเสื่อมลงไปทุก
ขณะเพราะลืมตน ลืมชาติ ลืมศาสนา ลืมท่านบิดา มารดา ผู้ให้
กำเนิด ชาติจะเจริญก็เพราะคนในชาติรักชาติของตน พระ-
ศาสนารุ่งเรืองก็เพราะมีผู้ประพฤติ ปฏิบัติตาม เมื่อบิดา
มารดาบ่มบทรักษาแล้วไม่ส่งสอนเด็กก็เสื่อมเสียไป แล้วเด็กรุ่น
ต่อ ๆ ไปก็จะเสื่อมลงไปทุกขณะ ที่พูดมานี้ยังไม่สายเกินไป
ยังพอแก้ไขได้ อุปมาเหมือนนาที่กำลังไหลบ่าเข้ามาจะท่วม
ถนน ๆ จะขาด เรากรบเอาดินหรืออะไรที่จะกั้นน้ำได้มาถมไว้
ก่อนจะลัดฉันทัด ก็บังคับคนในชาติให้สอนตนเองเสียก่อน แล้ว
จึงสอนให้ผู้อื่น เช่น ครูอาจารย์และบิดา มารดาของเด็กเป็น

ต้น เช่น ครู อาจารย์สอนคนใหม่ศีลมรรยาท ประพฤติ
 ปฏิบัติชอบ ไม่เห็นแก่ตนไม่เอาแต่ใจตน และเป็นผู้เอื้อเฟื้อเผื่อ
 แผ่ เมตตากรุณา และเคารพผู้หลักผู้ใหญ่ และผู้ทรงศีลทรง
 ธรรม ตยาก็ว่าเราดีกว่าเขา หรือเขาดีกว่าเรา ถ้อยตามวัตรธรรม
 ๓ ประการจึงจะเกิดผล ต้องรู้จักเคารพเคารพท่านผู้ทรงศีลทรง
 ธรรม คือคุณงามความดี ต้องรู้จักอ่อนน้อมต่อท่านผู้เฒ่าผู้ชรา อย่า
 ตลกเหยียดหยาม เดกจะได้ทำตามอย่าง คือ วัตรศีลสอง สาม
 ชาติคุณ เมื่อท่านมีชาติตระกูลหรือมียศสูงกว่าอย่าไปตีเสมอ
 ท่านควรอ่อนน้อมเคารพท่าน เมื่อท่านสอนตนตงนแล้วก็สอน
 เดกด้วย ถ้าท่านไม่ทำเป็นตัวอย่างแล้วจะสอนผู้อื่นไม่ได้ผล
 เพราะแม่พิมพ์ไม่งามพอพิมพ์ลงไปรูปนั้นก็ไม่งาม แต่ที่ท่าน
 ประพฤติปฏิบัติดังกล่าวมานี้ ก็เหมือนท่านผู้นั้นได้สร้างบารม
 ของท่าน เพื่อกันท่านบอกกล่าว คือ ทะเลเพลิงที่กำลังไหลเข้า
 ท่วมทับตัวท่าน ถ้าท่านปฏิบัติตามดังกล่าวแล้วก็เหมือนท่านผู้
 นั้นได้ทศบารมธรรมให้ตัวท่านเอง คือ สร้างพรหมธรรม เทว
 ธรรม มนุษย์ธรรม ให้เกิดแก่ตัวท่าน เมื่อธรรม ๓ ประการมีใน
 ตัวท่านแล้ว ท่านก็จะบังเกิดผลตงน คือ เมื่อท่านมีจิตเป็นพรหมๆ
 ก็จะเกิดมาเป็นบุตรท่าน ถ้าท่านมีความละเอียดต่อความซื่อ

ออกศัล เทพก็จะมาเกิดเป็นบุตรท่าน ถ้าจิตของท่านตั้งอยู่ในที่สูง
 คือ มีศีล มีธรรม มีความรักชาติ พระศาสนา ท่านก็จะมบุตร
 เป็นมนุษย์ใจสูงนาค คือ ก็นำหน้าแห่งกรรม คือ นรก หรือ
 ทะเลเพลิง เมื่อทุก ๆ คนหันหน้าเข้ามาประพฤตปฏิบัติศีลธรรม
 มีวิริยอุตสาหะเสียบ้าง เด็กรุ่นหลังก็จะตชน เหมือนพดผลออก
 มากดี เมื่อบิดามารดาประพฤติปฏิบัติชอบ มีศีลธรรมประจำ
 ใจแล้ว บุตรธิดาก็ติดตาม เมื่อบุตรธิดาทำไม่ดีจะไปโทษเด็กไม่ได้
 ได้เพราะไม่ได้บังคับมาแต่เด็ก ๆ ก็ทำไปตามเพื่อน ขอให้ข้อ
 คิดไว้เพียงนี้

โลกันตรัมหานรก

ความจริงหนงสยกจบตอนทะเลเพลิงแล้ว แต่เขายัง
ไม่มาเอาต้นฉบับไปตีพิมพ์ก็มีเหตุการณ์ปรากฏขึ้นอีก ในตอน
กลางคณวท ๑ กันยายน ๒๕๑๖ นี้เอง ตามปกติการนอน
ตอนกลางคืน เมื่อเขานอนก็ตองสอดตมนัดหัวพระแฉวงนงเศย
ก่อนจึงจะนอน ในคืนนั้นก็เช่นเคย คือนั่งอยู่ประมาณ ๕ ทุ่ม
กว่า แฉวงเล็ก แฉวงดงนอนแต่ไม่หลับ จน ๖ ทุ่มกว่า ใจก็
สบายดี ภายก็ไม่ป่วย แต่นอนไม่หลับก็ทนก็อยากออกไปเดินรับ
อากาศภายนอกสวลา เพราะอากาศในยามดึกปรอดไปรังดีและ
แลเห็นโลงเก็บศพดวยทำให้สบายใจ แต่โดยปกติจะต้องออกไป
เดินจงกลมเวลาตี ๕ ทุกวัน ๆ ละครึ่งกิโลเมตร เมื่อออกไปเดิน
พิจารณาอยู่พักหนงก็กลับเขามาแล้วอดใจจะนอน แต่
พอเปิดมุ้งเข้าไปก็ไต่กลิ่นหอมเครื่องสำอางและจันทน์กายนอบ
มุ้งหอมฟุ้งหมด ต้องรีบลงกราบพระแฉวงนงทาสมาธิทันทีเมื่อ
จิตสงบแล้ว จิตก็บอกว่าโลกันตรัมหานรกแล้วก็บอกต่อไปว่า
ด้ตัว โลกสมยนี้ ท้ากรรมหนัก จะต้องไปตกในโลกันตรัมหานรก
จิตก็ปลกเรื่อยไปจนจำไม่ค่อยทนมเขาแต่ทจำได้ เมื่อออกจาก

สมาธิแล้วกริบบนทุกไว้ แต่จะจำให้หงุดหงิดไม่ได้เลยแต่แค่
 จำได้และบอกว่าเป็นกรรมที่หิวฟ้า ในตำราไม่บอกต้องพูดไป
 ตามเหตุการณ์ในปัจจุบัณนี้ให้ตรงลงไปสอจนท้ายเท
 ตอน ๒ ต่อไปจะขกรวมทีสวดโดยบ่นเวลา ต้องไปตกใน
 โลกนัตรมทานรก ต่อไป

๑. ซำปคทา มารดา

๒. ซำปคตรในคตัง จะเป็นการฆ่าเองหรือให้ผู้อื่นฆ่า
 ๘ ถตาม ทั้งผู้ฆ่าและผู้ให้ฆ่าต้องรับโทษ เหมือนกัน
 หมด เพราะมีประโทษี่ร่วมกัน

๓. ผู้ทำฆนัจะเบนนบคทา บลาคคตองรับโทษ จะเบนน
 มารดาทำ มารดาคคตองรับโทษ และผู้ทำไหค
 ตองรับโทษเช่นเดยวกัน

๔. ชลอการเกิด เบตสัวโลกเขาจะวาเกิดเพราะถึง
 เวลาเกิดของเขาแล้ว ก็ไปชคขวางการเกิดของเขา
 ตองมีโทษคองผู้คางและผู้แนะนำหรือผู้ทำให้ ตอง
 ไปตกในโลคนัตรมทานรกสขการวมหนักกรรมเว
 ตามลาคตมกัน

ตอน ๓ อธิบายในโลกันตรัมหานรกต่อไป เป็นนรกที่ลึกไม่มีประมาณ เห็นจะเป็นดังที่ คนโบราณ ท่านว่าลึก ไต่เถนเทวทัต แปลว่า ลึกมากก็แล้วกัน ในนั้นมีคนมองไม่เห็นอะไรและไม่มีอากาศจะหายใจ แม้จะตกไปพร้อม ๆ กันร้อยคนพันคนก็ไม่พบกัน คนไหนมีโทษหนักก็อยู่ลึกลงไปคือต่ำกว่า คนไหนมีโทษปานกลางก็สูงขึ้นมาหน่อย คนไหนโทษเบาหน่อยก็อยู่สูงขึ้นมา แต่ก็อยู่ในโลกันตรัมหานรกด้วยกันทั้งนั้นแล้ว กว่าจะหมดโทษก็นาน นับตั้งแสนกับแสนก็ลบล้างกันทีเดียว ด้รับการทรมานอยู่ในที่มืดและไม่มีอากาศจะหายใจ ตัวลอยอยู่ในที่มืดตลอดไป พระพุทธเจ้ามาบังเกิดในโลกหลายพระองค์ พวกภิกษุยังไม่มาเกิด เพราะแต่ส่วนกุศลให้ไม่ถึง

พิมพ์ที่ แผนกการพิมพ์ กรมการทหารสื่อสาร กรุงเทพฯ กรุงเทพมหานคร ปีที่ ๑๙๖๒ ฉบับที่ ๒๖๖๓๒ พฤษภาคม ๒๕๐๕